

Briselē, 19.12.2018.
COM(2018) 890 final

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, EIROPADOMEI,
PADOMEI, EIROPAS CENTRĀLAJAI BANKAI, EIROPAS EKONOMIKAS UN
SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI, REĢIONU KOMITEJAI UN EIROPAS
INVESTĪCIJU BANKAI**

**Sagatavošanās saistībā ar Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības 2019.
gada 30. martā: Komisijas rīcības plāna ārkārtas situācijām īstenošana**

1. Ievads

Apvienotā Karaliste ir nolēmusi izstāties no Eiropas Savienības, izmantojot Līguma par Eiropas Savienību 50. pantā paredzēto procedūru. Ja vien šis lēmums netiks atsaukts² vai periods netiks vienbalsīgi pagarināts, izstāšanās kļūs par faktu jau pēc nedaudz vairāk nekā 100 dienām. Komisija pauž nožēlu par šo lēmumu, bet respektē to. Kā uzsvērts Komisijas pirmajā paziņojumā par sagatavotību *Brexit* 2018. gada 19. jūlijā³, neatkarīgi no paredzētā scenārija Apvienotās Karalistes izvēle radīs būtiskus traucējumus. Tāpēc Komisija ir konsekventi aicinājusi Eiropas iedzīvotājus, uzņēmumus un dalībvalstis sagatavoties visiem iespējamajiem scenārijiem, novērtēt attiecīgos riskus un plānot savu reakciju, lai tos mazinātu.

Komisija 2018. gada 13. novembrī savā otrajā paziņojumā par sagatavotību *Brexit* pieteica rīcības plānu ārkārtas situācijai⁴. Rīcības plānā iekļautie ārkārtas pasākumi ir vienpusēji pasākumi kaitējuma ierobežošanai, un tie var tikai mazināt nopietnākās sekas, ko rada izstāšanās bez līguma. Komisijas un Apvienotās Karalistes sarunu vedēji 2018. gada 14. novembrī vienojās par izstāšanās līguma noteikumiem⁵. Komisija 2018. gada 22. novembrī apstiprināja gatavo izstāšanās līgumu⁶. Eiropadome (50. pants) 2018. gada 25. novembrī atbalstīja izstāšanās līgumu un aicināja Komisiju, Eiropas Parlamentu un Padomi veikt vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka līgums var stāties spēkā 2019. gada 30. martā un tādējādi būtu nodrošināta sakārtota izstāšanās⁷.

Komisija 2018. gada 5. decembrī pieņēma divus Padomes lēmumu priekšlikumus par izstāšanās līguma parakstīšanu un noslēgšanu, lai turpmāko nedēļu laikā ES pusē būtu iespējama tā noslēgšana un ratifikācija. Eiropadome (50. pants) 2018. gada 13. decembrī apliecināja, ka tā apstiprina izstāšanās līgumu un paredz sākt līguma ratifikāciju. Apvienotajai Karalistei izstāšanās līgums būs jāratificē saskaņā ar tās konstitucionālajām prasībām. Abu pušu veikta izstāšanās līguma ratifikācija joprojām ir Komisijas mērķis un prioritāte.

Eiropadome (50. pants) 2018. gada 13. decembrī arī aicināja intensīvāk strādāt pie tā, lai visos līmeņos panāktu gatavību Apvienotās Karalistes izstāšanās sekām attiecībā uz visiem iespējamajiem iznākumiem. Šajā paziņojumā ir izskaidroti pasākumi, ko Komisija šodien – 2018. gada 19. decembrī – pieņēma, reaģējot uz šo aicinājumu, kā arī citi izšķiroši svarīgi pasākumi, lai īstenotu rīcības plānu ārkārtas situācijai.

¹ <https://www.consilium.europa.eu/media/37508/13-euco-art-50-conclusions-en.pdf>

² Apvienotā Karaliste var vienpusēji, viennozīmīgi un bez nosacījumiem atsaukt paziņojumu par nodomu izstāties no ES (lieta C-621/18 *Wightman* un citi / *Secretary of State for Exiting the European Union*).

³ https://ec.europa.eu/info/publications/preparing-withdrawal-united-kingdom-european-union-30-march-2019_en

⁴ https://ec.europa.eu/info/publications/communication-preparing-withdrawal-united-kingdom-european-union-30-march-2019-contingency-action-plan-13-11-2018_en

⁵ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/joint_report_0.pdf;

https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/draft_withdrawal_agreement_0.pdf

⁶ Paziņojums Komisijai, apstiprināts 2018. gada 22. novembrī, C(2018)9001.

⁷ <https://www.consilium.europa.eu/media/37103/25-special-euco-final-conclusions-en.pdf>

2. Komisijas rīcības plāns ārkārtas situācijai

Ņemot vērā joprojām pastāvošo nenoteiktību, kas vērojama saistībā ar ratifikācijas procesu Apvienotajā Karalistē, un saskaņā ar Eiropadomes (50. pants) 2018. gada 13. decembra secinājumiem Eiropas Komisija steidzami sāk īstenot savu rīcības plānu ārkārtas situācijai. Komisija šodien pieņēma visus tiesību aktu priekšlikumus un deleģētos aktus, par kuriem tā paziņoja minētajā rīcības plānā⁸. Atlikušie īstenošanas aktu projekti, par kuriem tā paziņoja, būs gatavi, vēlākais, līdz 2019. gada 15. februārim, kas kompetentajām komitejām dos pietiekami daudz laika balsojumam par tiem.

Līdztekus Komisija ir arī turpinājusi ciešu sadarbību ar dalībvalstīm, lai koordinētu plānošanu ES un valstu līmenī. Komisijas pieņemto pasākumu paketē, kas aprakstīta šajā paziņojumā, ņemtas vērā ar dalībvalstīm notikušās diskusijas⁹. Minētais papildina jau veiktos sagatavotības pasākumus, kas bija pieteikti otrajā paziņojumā par sagatavotību.

Komisija aicina Eiropas Parlamentu un Padomi pieņemt šos priekšlikumus steidzamā kārtā. Dalībvalstīm būtu jāpaātrina darbs, lai sagatavotos visiem scenārijiem attiecībā uz Apvienotās Karalistes izstāšanos.

Komisija arī aicina dalībvalstis atturēties no divpusēju nolīgumu slēgšanas, vienošanām un apspriedēm ar Apvienoto Karalisti. Tas apdraudētu ratifikācijas procesu, vairumā gadījumu nebūtu saderīgi ar Savienības tiesībām un riskētu radīt nevienlīdzīgus apstākļus dalībvalstu starpā. Tas arī sarežģītu Savienības turpmākās sarunas par jaunu partnerību ar Apvienoto Karalisti. Tāpat kā izstāšanās līguma gadījumā, ir īpaši svarīgi turpināt izmantot vienotu pieeju sagatavotībai un ārkārtas darbam.

3. Turpmākā rīcība

Kā norādīts otrajā paziņojumā par sagatavotību *Brexit*, ārkārtas pasākumos¹⁰, kas tiek pieņemti visos līmeņos, būtu jāievēro šādi principi:

- ārkārtas pasākumi nedrīkstētu dublēt priekšrocības, ko sniedz dalība Savienībā, nedz arī pārejas perioda noteikumus, kas paredzēti izstāšanās līguma projektā;
- pasākumiem būtu jābūt īslaicīgiem. Šodien pieņemtajiem pasākumiem Komisija ir attiecīgā gadījumā ierosinājusi laika ierobežojumus atkarībā no konkrētās situācijas attiecīgajā nozarē;
- Eiropas Savienībai tie būtu jāpieņem vienpusēji, lai aizstāvētu savas intereses, un tiem vajadzētu būt atsaukamiem jebkurā laikā;
- tiem būtu jāatbilst Līgumos paredzētajam kompetenču dalījumam;
- valstu ārkārtas pasākumiem būtu jābūt saderīgiem ar ES tiesību aktiem;
- tie nedrīkstētu kompensēt kavējumus, kurus būtu bijis iespējams novērst ar sagatavotības pasākumiem un attiecīgo ieinteresēto personu savlaicīgu rīcību.

⁸ Skatīt otrā paziņojuma par sagatavotību *Brexit* I un II pielikumu.

⁹ Tika organizēti vairāki nozaru sagatavotībai veltīti semināri ar dalībvalstīm (ES-27), kas ir uzskaitīti otrā paziņojuma par sagatavotību *Brexit* 6. pielikumā.

¹⁰ Darbību saraksts neskar papildu darbības, kas varētu izrādīties vajadzīgas vēlāk.

Saskaņā ar LESD 355. panta 3. punktu un tiktāl, cik paredzēts 1972. gada Aktā par Apvienotās Karalistes pievienošanas Eiropas Kopienām, Savienības tiesību akti attiecas uz Gibraltāru kā Eiropas teritoriju, par kuras ārējām attiecībām ir atbildīga kāda no dalībvalstīm. Kad Apvienotā Karaliste vairs nebūs dalībvalsts, LESD 355. panta 3. punkts uz Gibraltāru vairs neattieksies. Līdz ar to ārkārtas pasākumi uz Gibraltāru neattieksies.

4. Pilsoņi

Ja izstāšanās līgums netiks ratificēts, ES pilsoņus, kas uzturas Apvienotajā Karalistē, vairs neaizsargās ES noteikumi par brīvu pārvietošanos. Uz Apvienotās Karalistes valstspiederīgajiem Eiropas Savienībā no izstāšanās dienas attiektos vispārīgie noteikumi, kas ir piemērojami trešo valstu valstspiederīgajiem ES. Tas ietekmētu viņu tiesības uzturēties un strādāt tur, kur viņi patlaban dzīvo, kā arī viņu izmantoto sociālā nodrošinājuma aizsardzību.

Komisija ir konsekventi un skaidri norādījusi, ka ES pilsoņu aizsardzība Apvienotajā Karalistē, kā arī Apvienotās Karalistes pilsoņu aizsardzība Eiropas Savienībā ir prioritāte. Tā aicina dalībvalstis izmantot dāsnu pieeju attiecībā uz Apvienotās Karalistes valstspiederīgajiem, kuri jau uzturas to teritorijā¹¹. Komisija savā 13. novembra paziņojumā atzinīgi vērtēja premjerministres Mejas apliecinājumu¹², ka pat gadījumā, ja vienošanās netiks panākta, ES pilsoņu tiesības Apvienotajā Karalistē tiks aizsargātas līdzīgā veidā. Komisija sagaida, ka šis apliecinājums tiks drīzumā oficiāli apstiprināts, lai pilsoņi varētu izmantot šīs tiesības.

Tiesības uzturēties

Attiecībā uz Apvienotās Karalistes pilsoņiem, kuri uzturas Eiropas Savienībā, un viņu tiesībām iecelot, uzturēties un strādāt ES dalībvalstīs tiks piemēroti ES noteikumi, kā arī valstu noteikumi par trešo valstu valstspiederīgajiem. Attiecībā uz īstermiņa uzturēšanos (līdz 90 dienām 180 dienu periodā) Komisija ir pieņēmusi regulas priekšlikumu¹³, ar ko Apvienotās Karalistes valstspiederīgos atbrīvo no vīzas prasībām ar nosacījumu, ka visi Savienības pilsoņi tāpat tiek atbrīvoti no Apvienotās Karalistes vīzas prasībām. Trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri vēlas jebkādā nolūkā uzturēties kādā ES dalībvalstī ilgāk par 90 dienām, no valsts migrācijas iestādēm ir jāsaņem uzturēšanās atļauja vai ilgtermiņa vīza. Trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri vienā dalībvalstī piecus gadus ir bijuši likumīgi iedzīvotāji, šajā dalībvalstī saskaņā ar Savienības noteikumiem un, ievērojot konkrētus nosacījumus, ir jāpiešķir pastāvīgā iedzīvotāja statuss. Komisija otrajā paziņojumā par sagatavotību *Brexit* precizēja, ka tā uzskata, ka šajā nolūkā būtu jāņem vērā Apvienotās Karalistes valstspiederīgo likumīgas uzturēšanās periodi kādā dalībvalstī līdz izstāšanās brīdim.

Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija aicina dalībvalstis:

- ✓ veikt pasākumus saskaņā ar Savienības tiesību aktiem, lai visi Apvienotās Karalistes valstspiederīgie, kuri 2019. gada 29. martā likumīgi uzturas kādā dalībvalstī, arī

¹¹ Šajā paziņojumā lietotais termins "Apvienotās Karalistes valstspiederīgie" būtu jāsaprot kā jēdziens, kas aptver arī viņu trešo valstu ģimenes locekļus, kuri izstāšanās brīdī jau uzturas attiecīgajā uzņēmējvalstī.

¹² <https://www.gov.uk/government/news/pm-brexit-negotiations-statement-21-september-2018>.

¹³ COM(2018) 745 final.

turpmāk bez pārtraukuma tiktu uzskatīti par šīs dalībvalsts likumīgajiem iedzīvotājiem;

- ✓ būt gatavām izsniegt uzturēšanās atļaujas attiecīgajiem Apvienotās Karalistes valstspiederīgajiem kā pierādījumu viņu uzturēšanās likumībai un tiesībām strādāt. Dalībvalstis, jo īpaši tās, kurās uzturas visvairāk šo valstspiederīgo, tiek aicinātas saskaņā ar Savienības tiesību aktiem izmantot pragmatisku pieeju un izsniegt pagaidu uzturēšanās dokumentus, līdz būs iespējams izdot galīgās uzturēšanās atļaujas¹⁴. Lai ņemtu vērā katras dalībvalsts konkrēto situāciju, var izmantot dažādas tehniskās iespējas, piemēram, valsts likumdošanas pasākumus, pagaidu dokumentu izsniegšanu vai jau spēkā esošu dokumentu atzīšanu; un
- ✓ veikt visus nepieciešamos likumdošanas un administratīvos pasākumus, lai līdz izstāšanās dienai spētu izsniegt pagaidu uzturēšanās dokumentus un līdz 2019. gada beigām varētu apstrādāt pieteikumus vienotā formātā¹⁵ galīgo uzturēšanās atļauju saņemšanai.

Komisija ar mērķi nodrošināt saskaņotu pieeju 2018. gada 20. decembrī ar dalībvalstīm (ES-27) apspriedīs papildu praktiskos jautājumus.

Attiecībā uz **ES pilsoņiem, kuri uzturas Apvienotajā Karalistē**, papildus dalībvalstu diplomātisko pārstāvniecību centieniem Apvienotajā Karalistē Komisijas pārstāvniecības Apvienotajā Karalistē turpinās cieši uzraudzīt Apvienotās Karalistes nostāju attiecībā uz Savienības pilsoņu turpmāku uzturēšanos Apvienotajā Karalistē. Šajā sakarā tā ieinteresētajām personām sniegs informāciju un zinātību.

Sociālā nodrošinājuma koordinācija

Savienības tiesību akti paredz kopīgus noteikumus par sociālā nodrošinājuma koordinēšanu, lai aizsargātu to **ES pilsoņu sociālā nodrošinājuma tiesības**, kuri ir izmantojuši savas pamattiesības pārcelties uz citu dalībvalsti. Savienības noteikumi par sociālā nodrošinājuma koordinēšanu attiecas uz tiesībām, kas izriet no valsts tiesību aktiem un ir saistītas ar slimību, maternitāti un paternitāti, pensijām, invaliditāti, bezdarbu, ģimenes pabalstiem, nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām¹⁶. Principi, kas ir pamatā noteikumiem par sociālā nodrošinājuma koordinēšanu, nodrošina, ka uz pilsoņiem attiecas tikai vienas dalībvalsts tiesību akti (vienotība) un ka viņiem ir tādas pašas tiesības un pienākumi kā tās dalībvalsts pilsoņiem, kurā viņiem tiek sniegts nodrošinājums (vienlīdzīga attieksme). Šie principi arī nodrošina, ka iestādes, nosakot personas atbilstību pabalsta saņemšanai, ņem vērā iepriekšējos apdrošināšanas, darba vai uzturēšanās periodus citās dalībvalstīs (summēšana), un ka pilsoņi parasti var saņemt naudas pabalstus, uz kuriem viņiem ir tiesības, pat tad, ja viņi dzīvo citā dalībvalstī (eksportējamība).

¹⁴ Lai turpinātu uzturēties un strādāt kādā ES dalībvalstī, Apvienotās Karalistes valstspiederīgajiem, kuri šajā dalībvalstī uzturas izstāšanās brīdī, būs vajadzīga trešo valstu valstspiederīgajiem paredzēta uzturēšanās atļauja, ko izdevušas valsts migrācijas iestādes.

¹⁵ Kā paredzēts Padomes Regulā (EK) Nr. 1030/2002 (2002. gada 13. jūnijs), ar ko nosaka vienotu uzturēšanās atļauju formu trešo valstu pilsoņiem (OV L 157, 15.6.2002., 1. lpp.).

¹⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 883/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu (OV L 166, 30.4.2004., 1. lpp.) un Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 987/2009 (2009. gada 16. septembris), ar ko nosaka īstenošanas kārtību Regulai (EK) Nr. 883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu (OV L 284, 30.10.2009., 1. lpp.).

Ja izstāšanās līgums netiks ratificēts, Savienības noteikumi par sociālā nodrošinājuma koordinēšanu Apvienotajai Karalistei vairs nebūs piemērojami. Tas ES pilsoņiem, kuri pašlaik strādā vai uzturas Apvienotajā Karalistē (vai ir to darījuši iepriekš) rada bažas par tiesībām uz sociālo nodrošinājumu. Tas pats attiecas arī uz Apvienotās Karalistes valstspiederīgajiem, kuri pašlaik strādā/uzturas citā dalībvalstī.

Komisija aicina dalībvalstis veikt visus iespējamus pasākumus, lai reaģētu uz šīm bažām un nodrošinātu juridisko noteiktību un aizsardzību tiesībām uz sociālo nodrošinājumu, ko ieguvuši pilsoņi, kuri izmantoja savas tiesības brīvi pārvietoties līdz 2019. gada 30. martam.

Konkrētāk, Komisija aicina dalībvalstis:

- ✓ attiecībā uz ES-27 pilsoņiem un Apvienotās Karalistes valstspiederīgajiem ņemt vērā darba/apdrošināšanas periodus, kas savākti Apvienotajā Karalistē līdz izstāšanās brīdim;
- ✓ informēt pilsoņus, ka viņiem būtu jāglabā attiecīgie dokumenti, kas sniedz pierādījumus par šiem periodiem;
- ✓ nodrošināt, ka līdz izstāšanās brīdim savākto periodu “summēšana” attiecas arī uz tiem, kas turpina dzīvot Apvienotajā Karalistē;
- ✓ eksportēt vecuma pensijas uz Apvienoto Karalisti, neraugoties uz to, ka tā būs trešā valsts. Tas attiektos uz tiem pilsoņiem, kuri turpina uzturēties Apvienotajā Karalistē pēc izstāšanās dienas, kā arī uz tiem Apvienotās Karalistes valstspiederīgajiem, kuri ieguvuši vecuma pensijas tiesības ES-27 valstīs līdz izstāšanās dienai.

Komisija 2018. gada 20. decembrī sniegs konkrētus un detalizētus padomus dalībvalstīm (ES-27) par to, kā panākt saskaņotu ārkārtas situācijas pieeju attiecībā uz sociālā nodrošinājuma koordinēšanu, kuri dalībvalstīm būtu jāpiemēro no izstāšanās dienas.

Komisija atgādina, ka Savienībai ir ekskluzīva kompetence sociālā nodrošinājuma koordinēšanas jomā attiecībā uz savāktajiem laikposmiem un faktiem un notikumiem, kas notikuši pirms izstāšanās datuma.

5. Konkrētu nozaru regulējums

Finanšu pakalpojumi

Ja izstāšanās līgums netiks ratificēts, finanšu uzņēmumi, kas reģistrēti Apvienotajā Karalistē, no izstāšanās dienas zaudēs tiesības sniegt savus pakalpojumus ES-27 dalībvalstīs saskaņā ar ES finanšu pakalpojumu pasēm. Tādēļ Apvienotās Karalistes uzņēmumiem un to darījumu partneriem ES-27 dalībvalstīs ir līdz Apvienotās Karalistes izstāšanās brīdim jārikojas, lai nodrošinātu atbilstību Savienības tiesību aktiem visos scenārijos, kā Komisija norādījusi paziņojumos ieinteresētajām personām, kurus tā publicēja šajā jomā¹⁷.

Pēc rūpīgas to risku pārbaudes, kas saistīti ar vienošanās nepanākšanas scenāriju finanšu nozarē, un ņemot vērā Eiropas Centrālās bankas un Eiropas Uzraudzības iestāžu viedokļus,

¹⁷ https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness/preparedness-notice_lv#fisma

Komisija secināja, ka finanšu stabilitātes nodrošināšanai ES-27 valstīs ir nepieciešams tikai ierobežots skaits ārkārtas pasākumu. Šie pasākumi mazina finanšu stabilitātes riskus tikai tajās jomās, kurās ar tirgus dalībnieku sagatavotības pasākumiem vien acīmredzami nepietiek, lai līdz izstāšanās dienai novērstu šos riskus. Tāpēc Komisija šodien pieņēma turpmāk minētos tiesību aktus, kurus piemēros no izstāšanās dienas, ja izstāšanās līgums netiks ratificēts.

- ✓ Nosacīts pagaidu lēmums par līdzvērtībuⁱ uz 12 mēnešiem ar mērķi nodrošināt, ka **atvasināto instrumentu centralizētas tīrvērtes** jomā nenotiek nekādi traucējumi. Tas ļaus Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādei (EVTI) uz laiku atzīt centrālos darījumu partnerus, kuri patlaban ir reģistrēti Apvienotajā Karalistē, tādējādi ļaujot tiem pagaidām turpināt sniegt pakalpojumus Savienībā. Komisija ir secinājusi, ka ES-27 dalībvalstu uzņēmumiem ir vajadzīgs šis laiks, lai ieviestu pilnībā dzīvotspējīgas alternatīvas Apvienotās Karalistes uzņēmumiem.
- ✓ Nosacīts pagaidu lēmums par līdzvērtībuⁱⁱ uz 24 mēnešu laikposmu ar mērķi nodrošināt, ka attiecībā uz Apvienotās Karalistes **centrālo vērtspapīru depozitāriju** sniegtajiem pakalpojumiem nenotiek nekādi traucējumi. Tas pagaidām ļaus tiem turpināt sniegt notāra un centralizētās uzturēšanas pakalpojumus uzņēmumiem Savienībā. Tas ļaus ES-27 uzņēmumiem, kuriem patlaban ES-27 dalībvalstīs nav uzreiz pieejamas alternatīvas, izpildīt savas saistības saskaņā ar ES tiesību aktiem.
- ✓ Divas deleģētās regulas^{iii,iv}, kas fiksētā periodā ļauj vieglāk pārjaunot **konkrētus ārpusbiržas atvasināto instrumentu līgumus ar darījumu partneri, kas veic uzņēmējdarbību Apvienotajā Karalistē**, lai aizstātu minēto darījumu partneri ar darījumu partneri, kas uzņēmējdarbību veic Savienībā. Tas ļauj nodot šādus līgumus ES-27 darījumu partnerim, saglabājot to izņēmuma statusu un līdz ar to neattiecinot uz tiem Eiropas Tirgus infrastruktūras regulā (ETIR) paredzētās tīrvērtes un drošības rezerves noteikšanas saistības. Uz šādiem līgumiem, kas noslēgti pirms ETIR, tajā ietvertās prasības neattiecas. Šis akts nodrošinās, ka darījumu partnera maiņa nemainīs minēto izņēmuma statusu.

Visās finanšu pakalpojumu nozarēs uzņēmumiem būtu jāturpina veikt visus nepieciešamos pasākumus, lai mazinātu riskus un nodrošinātu, ka klienti joprojām tiek apkalpoti. Uzņēmumiem būtu aktīvi jāinformē klienti par uzņēmumu veiktajiem pasākumiem un šo pasākumu īstenošanu. Apvienotās Karalistes uzņēmumu klientiem Eiropas Savienībā, no savas puses, ir jā sagatavojas scenārijam, ka uz pakalpojuma sniedzēju ES tiesību akti vairs neattiecas.

Gaisa transports

Ja izstāšanās līgums netiks ratificēts, gaisa satiksme starp ES un Apvienoto Karalisti no izstāšanās dienas tiks pārtraukta. Lai novērstu pilnīgu gaisa satiksmes pārtraukšanu starp Savienību un Apvienoto Karalisti un nodrošinātu pamatsavienojamību, Komisija šodien pieņēma divus pagaidu pasākumus:

- ✓ regulas priekšlikums^v, ar ko uz laiku – 12 mēnešiem – nodrošina **konkrētu gaisa pārvadājumu pakalpojumu sniegšanu starp Apvienoto Karalisti un ES-27 dalībvalstīm**, ļaujot Apvienotās Karalistes gaisa pārvadātājiem lidot pāri Savienības

teritorijai bez nosēšanās, nolaisties Savienības teritorijā nolūkos, kas nav saistīti ar satiksmi, un veikt regulārus un neregulārus starptautiskos pasažieru un kravas gaisa pārvadājumu pakalpojumus. Minētais tiks īstenots, ja Apvienotā Karaliste piešķirs līdzvērtīgas tiesības gaisa pārvadātājiem no Savienības, kā arī ja Apvienotā Karaliste nodrošinās godīgas konkurences apstākļus;

- ✓ regulas priekšlikums^{vi} attiecībā uz **aviācijas drošību**, ar ko uz laiku – 9 mēnešiem – pagarina dažu spēkā esošo licenču derīguma termiņu, lai risinātu īpašo situāciju aviācijas drošības nozarē, kur Eiropas Savienības Aviācijas drošības aģentūra (EASA) noteiktus sertifikātus var izsniegt, tikai pamatojoties uz licenci, kura izdota trešā valstī, savukārt Apvienotā Karaliste var izsniegt licences tikai no izstāšanās dienas, kad tā ir atguvusi “projektētājas valsts” statusu.

Lai nodrošinātu vajadzīgo tiesisko regulējumu nolūkā novērst darbības pēkšņu pārtraukšanu gaisa transporta jomā, ir nepieciešama un iespējama tikai ES līmeņa ārkārtas rīcība¹⁸. Papildu valsts pasākumi nav nepieciešami.

Kravu autopārvadājumi

Ja izstāšanās līgums netiks ratificēts, kravu autopārvadājumi starp ES un Apvienoto Karalisti būs ļoti ierobežoti un tos varēs veikt tikai starptautiskas ierobežotu kvotu sistēmas ietvaros. Komisija šodien pieņēma aktu, kas nodrošinātu pamatsavienojamību. Tas ļaus pārvadātājiem no Apvienotās Karalistes uz laiku ievest preces Savienībā ar nosacījumu, ka Apvienotā Karaliste piešķir līdzvērtīgas tiesības Savienības kravu autopārvadātājiem un tiek ievēroti godīgas konkurences nosacījumi.

- ✓ Regulas priekšlikums^{vii}, ar ko uz laiku – uz 9 mēnešiem – ļauj Apvienotajā Karalistē licencētiem kravu autopārvadātājiem veikt preču autopārvadājumus starp Apvienotās Karalistes teritoriju un ES-27 dalībvalstīm.

Lai nodrošinātu atbilstošu tiesisko regulējumu kravu autopārvadājumu jomā, ir nepieciešama ES līmeņa ārkārtas rīcība. ES tiesību akti ir aizstājuši vecos divpusējos nolīgumus par kravu autopārvadājumu tiesībām, un tos nevar atjaunot. Jebkurš jauns divpusējs nolīgums radītu problēmas kompetences jomā un nespētu nodrošināt, ka kravu autopārvadājumus uz Apvienoto Karalisti var veikt citas dalībvalsts operators (trešo valstu pārvadājumi). Tāpēc tie nav praktisks risinājums.

Muita un preču eksports

Ja izstāšanās līgums netiks ratificēts, visus attiecīgos ES tiesību aktus par importētām precēm un eksportētām precēm piemēros no izstāšanās dienas. Tas ietver nodevu un nodokļu uzlikšanu un formalitāšu un kontroles pasākumu ievērošanu, kurus paredz spēkā esošais tiesiskais regulējums, ar mērķi nodrošināt vienlīdzīgus apstākļus.

¹⁸ Attiecībā uz ieinteresētajām personām Komisija ir uzsvērusi nepieciešamību gaisa pārvadātājiem, ražošanas un tehniskās apkopes organizācijām, kā arī licencētajam personālam pēc iespējas ātrāk iegūt vajadzīgās licences, sertifikātus un apstiprinājumus. Komisija arī atkārtoti uzsver nepieciešamību uzņēmumiem, kuri vēlas tikt atzīti par ES gaisa pārvadātājiem, veikt visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka tie 2019. gada 30. martā atbilst šai prasībai.

Dalībvalstu rīcība joprojām ir ļoti būtiska. Dalībvalstīm jāveic visi vajadzīgie pasākumi, lai no izstāšanās dienas gadījumā, ja izstāšanās līgums netiks ratificēts, spētu piemērot Savienības Muitas kodeksu un attiecīgos noteikumus par netiešajiem nodokļiem visam importam no Apvienotās Karalistes un eksportam uz Apvienoto Karalisti. Tām būtu jāizmanto pašreizējās iespējas izsniegt atļaujas tirdzniecības veicināšanas pasākumiem, kas paredzēti Savienības Muitas kodeksā. Sanāksmēs ar dalībvalstīm Komisija ir sniegusi sīku informāciju par iespējām, kas pieejamas saskaņā ar Savienības Muitas kodeksu.

Komisija šodien pieņēma arī šādu tehnisku pasākumu:

- ✓ deleģētā regula^{viii}, ar ko jūru ap Apvienoto Karalisti iekļauj noteikumus par termiņiem, kuros pirms preču izvešanas vai ieviešanas Savienības muitas teritorijā ir jāiesniedz ieviešanas kopsavilkuma deklarācijas un pirmsizvešanas deklarācijas.

Ja izstāšanās līgums netiks ratificēts, **divējāda lietojuma preču eksportam** no ES uz Apvienoto Karalisti, sākot no izstāšanās datuma, būs vajadzīgas individuālas licences. Divējāda lietojuma preces ir preces, programmatūra un tehnoloģija, ko var izmantot gan civilām, gan militārām vajadzībām. Savienība kontrolē divējāda lietojuma preču eksportu, tranzītu un starpniecību, lai tā varētu veicināt starptautisko mieru un drošību un novērst masu iznīcināšanas ieroču (MII) izplatīšanu. Savienības vispārējās eksporta atļaujas atļauj divējāda lietojuma preču eksportu uz noteiktiem galamērķiem, ievērojot konkrētus nosacījumus¹⁹. Lai atvieglotu divējāda lietojuma preču eksporta uz Apvienoto Karalisti kontroli no izstāšanās dienas, ja netiks ratificēts izstāšanās līgums, un lai nodrošinātu eksporta atļauju režīma pienācīgu darbību visām ES-27 dalībvalstīm, Komisija ir pieņēmusi šādu tiesību aktu:

- ✓ regulas priekšlikums^{ix}, ar ko Apvienoto Karalisti iekļauj to valstu sarakstā, kurām vispārējā atļauja eksportēt divējāda lietojuma preces ir derīga visā ES.

Eiropas Savienības klimata politika

Eiropas Savienības klimata politiku veido dažādi instrumenti, jo īpaši emisijas kvotu tirdzniecības sistēma un kvotu sistēma daļēji halogenētu fluorogļūdeņražu laišanai tirgū. **Emisijas kvotu tirdzniecības sistēma** darbojas, balstoties uz emisijas kvotu piedāvājuma tirgus mehānismiem. Ja izstāšanās līgums netiks ratificēts, Apvienotā Karaliste vairs nepiedalīsies sistēmā, un kvotas, ko tā ir izdevusi, var radīt pārmērīga piedāvājuma situāciju. Lai novērstu tirgus kropļojumus, kas varētu rasties, un lai nodrošinātu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas raito darbību un vidisko integritāti, Komisija pieņēma šādu tiesību aktu:

- ✓ Komisijas lēmums^x no 2019. gada 1. janvāra attiecībā uz Apvienoto Karalisti **uz laiku apturēt** bezmaksas emisijas kvotu piešķiršanu, izsoli un starptautisko kredītu apmaiņu.

Turklāt, ja izstāšanās līgums netiks ratificēts, Apvienotā Karaliste vairs nepiedalīsies **daļēji halogenētu fluorogļūdeņražu** laišanai tirgū paredzētajā kvotu sistēmā. Tāpēc Komisija ir pieņēmusi šādus pasākumus:

¹⁹ Eksportam uz Austrāliju, Kanādu, Japānu, Jaunzēlandi, Norvēģiju, Šveici, Lihtenšteinu un Amerikas Savienotajām Valstīm izmanto Savienības vispārējo eksporta atļauju.

- ✓ Īstenošanas lēmums^{xi}, ar ko atļauj pienācīgu gada kvotu piešķiršanu Apvienotās Karalistes uzņēmumiem piekļuvei ES-27 tirgum.
- ✓ Īstenošanas regula^{xii}, ar ko nodrošina, ka uzņēmumu ziņojumos tiek nošķirts ES tirgus un Apvienotās Karalistes tirgus, lai nākotnē varētu pareizi piešķirt kvotas.

Citas nozares

Komisija atkārtoti pauž apņemšanos nodrošināt, ka **pašreizējās programmas starp Īrijas un Ziemeļīrijas robežapgabaliem** turpinās visu scenāriju gadījumā, ņemot vērā reģionālās sadarbības īpašo nozīmi šajā teritorijā. Šajā nolūkā Komisija šodien pieņēma šādu tiesību aktu:

- ✓ regulas priekšlikums^{xiii}, ar ko nodrošina, ka līdz 2020. gada beigām turpinās *PEACE IV* (Īrija–Apvienotā Karaliste) un “Apvienotā Karaliste–Īrija” (Īrija–Ziemeļīrija–Skotija) programmas.

Komisija uzsver to, ka attiecībā uz nākamo daudzgadu finanšu shēmu tā ir ierosinājusi turpināt un nostiprināt pārrobežu atbalstu mieram un izlīgumam Īrijas un Ziemeļīrijas robežapgabalos²⁰.

Visbeidzot, Apvienotās Karalistes izstāšanās rezultātā ir vajadzīgi konkrēti **statistikas** noteikumu pielāgojumi. Šajā saistībā Komisija šodien pieņēma šādu tiesību aktu:

- ✓ Komisijas deleģētā regula^{xiv} par Apvienotās Karalistes iekļaušanu statistikā par maksājumu bilanci, pakalpojumu starptautisko tirdzniecību un ārvalstu tiešajiem ieguldījumiem.

6. Turpmākie pasākumi saistībā ar ārkārtas situāciju

Komisija turpmāko nedēļu laikā turpinās īstenot rīcības plānu ārkārtas situācijai. Tā turpinās uzraudzīt vajadzību pēc papildu rīcības.

Tiks turpināta ciešā koordinācija ar dalībvalstīm, t. sk. nozaru semināri Padomes darba grupā (50. pants). Komisija tik bieži, cik vajadzīgs, piedalīsies Eiropas Parlamenta un Padomes sanāksmēs par sagatavotības un ārkārtas situācijas jautājumiem.

Komisija aicina abus likumdevējus **nodrošināt ierosināto tiesību aktu pieņemšanu** tā, lai tie stātos spēkā līdz Apvienotās Karalistes izstāšanās datumam. Komisija arī vērš Eiropas Parlamenta un Padomes uzmanību uz to, ka ir svarīgi, lai deleģētie akti stātos spēkā pēc iespējas ātrāk.

Visbeidzot, Komisija atkārtoti aicina dalībvalstis **saglabāt vienotību arī attiecībā uz ārkārtas rīcībām**, atturoties no divpusējiem nolīgumiem, kas nebūtu saderīgi ar ES tiesību aktiem un nevar sasniegt tādus pašus rezultātus kā rīcība ES līmenī. Šādas vienošanās arī sarežģītu jebkādu turpmāko attiecību veidošanu starp ES un Apvienoto Karalisti.

²⁰ COM(2018) 374 final.

Komisijas pieņemto tiesību aktu saraksts

-
- i Komisijas Īstenošanas lēmums (ES) .../.., ar ko uz ierobežotu laikposmu nosaka, ka tiesiskais regulējums, ko piemēro centrālajiem darījumu partneriem Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotajā Karalistē, ir līdzvērtīgs saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 648/2012 (C(2018) 9139).
- ii Komisijas Īstenošanas lēmums (ES) .../.., ar ko uz ierobežotu laikposmu nosaka, ka tiesiskais regulējums, ko piemēro Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes centrālajiem vērtspapīru depozitārijiem, ir līdzvērtīgs saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 909/2014 (C(2018) 9138).
- iii Komisijas Deleģētā regula (ES) .../.., ar kuru Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2015/2205, Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2016/592 un Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2016/1178, ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 648/2012, groza attiecībā uz datumu, kad tūrvērtes pienākums stājas spēkā noteiktiem līgumu veidiem (C(2018) 9122).
- iv Komisijas Deleģētā regula (ES) .../.., ar kuru Deleģēto regulu (ES) 2016/2251, ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 648/2012, groza attiecībā uz datumu, līdz kuram darījumu partneri var turpināt piemērot savas riska pārvaldības procedūras noteiktiem ārpusbiržas atvasināto instrumentu līgumiem, kuriem tūrvērti neveic centrālais darījumu partneris (C(2018) 9118).
- v Komisijas priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par kopīgiem noteikumiem, kas nodrošina gaisa pārvadājumu pamatsavienojamību attiecībā uz Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Savienības (COM(2018) 893 final).
- vi Komisijas priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par dažiem aviācijas drošības aspektiem saistībā ar Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Savienības (COM(2018) 894 final).
- vii Komisijas priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par kopīgiem noteikumiem, kas nodrošina kravu autopārvadājumu pamatsavienojamību attiecībā uz Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Savienības (COM(2018) 895 final).
- viii Komisijas deleģētā regula, ar ko groza Deleģēto regulu (ES) 2015/2446 attiecībā uz termiņiem ieviešanas kopsavilkuma deklarāciju un pirmsizvešanas deklarāciju iesniegšanai jūras pārvadājumos no Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes, Normandijas salām un Menas salas un uz minētajām teritorijām (C(2018) 9094).
- ix Komisijas priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko groza Padomes Regulu (EK) Nr. 428/2009, piešķirot Savienības vispārējo eksporta atļauju konkrētu divējāda lietojuma preču eksportam no Savienības uz Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti (COM(2018) 891 final).
- x Komisijas lēmums (2018. gada 17. decembris) par norādījumu centrālajam administratoram uz laiku apturēt to attiecīgo Apvienotās Karalistes procesu akceptēšanu Eiropas Savienības darījumu žurnālā, kas saistīti ar iedalīšanu bez maksas, izsolīšanu un apmainīšanu pret starptautiskajiem kredītiem (C(2018) 8707).
- xi Komisijas Īstenošanas lēmums (2018. gada 17. decembris) par Komisijas Īstenošanas lēmuma (ES) 2017/1984, kas atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES) Nr. 517/2014 par fluorētām siltumnīcefekta gāzēm nosaka atsaucēs vērtības, grozījumiem, kas skar atsaucēs vērtības laikposmam no 2019. gada 30. marta līdz 2020. gada 31. decembrim Apvienotajā Karalistē iedibinātiem ražotājiem vai importētājiem, kuri no 2015. gada 1. janvāra likumīgi laiduši tirgū fluorogļūdeņražus, par ko ziņots saskaņā ar minēto regulu (C(2018) 8801).
- xii Komisijas Īstenošanas regula .../. (2018. gada 14. decembris), ar ko Īstenošanas regulu (ES) Nr. 1191/2014 groza attiecībā uz to Regulas (ES) Nr. 517/2014 19. pantā minēto datu ziņošanu, kas attiecas uz fluorogļūdeņražiem, kuri laisti tirgū Apvienotajā Karalistē un 27 dalībvalstu Savienībā (C(2018) 8575).
- xiii Komisijas priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, lai ļautu turpināt teritoriālās sadarbības programmas *PEACE IV* (Īrija–Apvienotā Karaliste) un “Apvienotā Karaliste–Īrija” (Īrija–

Ziemeļīrija–Skotija), ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības (COM(2018) 892 final).

^{xiv}

Komisijas Deleģētā regula (ES) .../. (2018. gada 19. decembris), ar ko attiecībā uz ģeogrāfiskā iedalījuma līmeņiem groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 184/2005 I pielikumu (C(2018) 8872).